

1143

సర్వోన్నత న్యాయస్థానం నివేదికలు [1997] 2

S.C.R.

పంజాబ్ స్టేట్ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డ్ మరియు మరొకరు

వర్సెస్

అశ్వనీ కుమార్

మార్చి 14, 1997

[కె.రామస్వామి మరియు జి.బి.పట్నాయక్ న్యాయమూర్తులు]

విద్యుత్ చట్టం 1910/విద్యుత్ (సరఫరా) చట్టం, 1948 :

విద్యుత్ ఛార్జీల బకాయిలు – రికవరీ – వినియోగదారుడు ఆ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయకుండా బోర్డును నిలువరిస్తూ శాశ్వత నిషేధం కోసం సివిల్ దావా వేయడం – దావా డిక్రీడ్ – రెండవ అప్పీల్ లో హైకోర్టు ధృవీకరించిన డిక్రీ – దావాను స్వీకరించడం మరియు ఇవ్వడంలో సివిల్ కోర్టు సమర్థించబడదు. భారతీయ విద్యుత్ (సరఫరా) చట్టం క్రింద అందించబడిన పరిహారాన్ని పొందాలని పార్టీని నిర్దేశించకుండా మరియు ఆ తరపున ఎప్పటికప్పుడు బోర్డు జారీ చేసిన సూచనలకు అనుగుణంగా ప్రకటన – వినియోగదారుడు బోర్డు ఆమోదించిన ఆర్డర్ తో సంతృప్తి చెందకపోతే / అప్పీలేట్ అథారిటీ , అతను రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద అందుబాటులో ఉన్న పరిష్కారాన్ని పొందవచ్చు – అవసరమైన సూచనల ప్రకారం దావా నిర్వహించబడదు – అప్పీల్ దాఖలు చేయడానికి వినియోగదారుకు స్వేచ్ఛ ఉంది – అయినప్పటికీ, అతను డిమాండ్ లో ఉన్న మొత్తాన్ని ఆరు నెలవారీ వాయిదాలలో చెల్లిస్తాడు – అతను విజయం సాధిస్తే, బోర్డు వడ్డీతో సహా మొత్తాన్ని వాపసు చేస్తుంది.

సివిల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం. 2507/1997.

పంజాబ్ మరియు హర్యానా హైకోర్టు R.S.A.No.1865 ఆఫ్ 1991 , 09.12.1992 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి.

.ఆర్.ఎస్. సోది, అప్పీళ్లకు.

Ms. అమిత గుప్తా, ప్రతివాది కోసం.

కోర్టు కింది ఉత్తర్వు జారీ చేయబడింది

సెలవు మంజూరు చేయబడింది. మేము రెండు వైపులా Learned న్యాయవాదిని విన్నాము.

స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్ చేయడం పంజాబ్ మరియు హర్యానా హైకోర్టు తీర్పు నుండి ఉద్భవించింది, డిసెంబర్ 9, 1992న R.S.A. నం. 1865ఆఫ్ 1991. అప్పీలుదారు - బోర్డు జనవరి 16, 1983న ప్రతివాదికి విద్యుత్ శక్తి సరఫరా కనెక్షన్ ఇచ్చింది. అమర్చిన మీటర్ తారుమారు అయినట్లు అనుమానించబడినందున మే 6, 1984న తొలగించబడింది. ప్రతివాది చేసిన దరఖాస్తుపై, మే 9, 1984న కొత్త మీటర్ ఇన్స్టాల్ చేయబడింది. డిసెంబరు 1983 నుండి జనవరి 16, 1985 వరకు రూ.1,90,498.79/- కి సంబంధించిన బిల్లు నెం.44 మార్చి 18, 1985న ప్రతివాదికి పంపబడింది. బాధగా భావించి, ప్రతివాది 1985 మార్చి 25, 1985న సివిల్ సూట్ నెం.85ని శాశ్వత నిషేధం కోసం దాఖలు చేశారు, బోర్డు లేదా దాని అధికారులు ప్రతివాది నుండి మొత్తాన్ని వసూలు చేయకుండా మరియు రికవరీ చేయకుండా నిరోధించారు. 1987 సెప్టెంబరు 16న సబ్ -జడ్జి డిక్రీని మంజూరు చేశారు. అప్పీల్ పై, అది ధృవీకరించబడింది మరియు రెండవ అప్పీల్ ని తిరస్కరించింది. కాబట్టి, స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్ ద్వారా ఈ అప్పీల్.

జూలై 19, 1996న ఈ విషయం విచారణకు వచ్చినప్పుడు, ఈ కోర్టు సేల్స్ మాన్యువల్ లోని సెక్షన్ 4, ఇన్స్ట్రక్షన్ 115(1) (b) రికార్డులో ఉంచబడిందని గమనిస్తూ ఒక ఉత్తర్వు జారీ చేసింది, మీటర్ ఖచ్చితమైనదిగా గుర్తించబడినప్పుడు అనుసరించాల్సిన విధానాన్ని సూచిస్తుంది, కానీ రీడింగ్ సరిగ్గా లేదు. వివాదాన్ని పరిష్కరించడానికి అనుసరించాల్సిన విధానానికి సంబంధించిన సూచనలను రికార్డ్ లో భాగం చేయలేదు మరియు దాని తరపున అవసరమైన రికార్డును సమర్పించడానికి అప్పీలుదారుకు సమయం మంజూరు చేయబడింది. దాని కొనసాగింపుగా, నమోదుకాబడిన రికార్డు ఉంచబడింది.

ఇప్పుడు విద్యుత్ బోర్డు స్వయంగా ఆ దిశగా ఎప్పటికప్పుడు సర్క్యూలర్లు జారీ చేసిన సంగతి తెలిసిందే. సర్క్యూలర్ నెం.111/80, డిసెంబర్ 20, 1980, అంతకుముందు 21.02.1979 సర్క్యూలర్ల నెం.151/79 మరియు 24.07.1980 నాటి నెం.4723/క్యాడర్ల పాక్షిక మార్పుతో జారీ చేయబడింది. అపరాధ వినియోగదారుల డిఫాల్ట్ ప్రాంగణాలను తనిఖీ చేయడానికి సంబంధించి ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్లు/ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ సిబ్బంది ఇక నుంచి తమ నివేదికను సిద్ధం చేయాలని అందులో పేర్కొంది. మరియు సైట్ లోనే వినియోగదారునికి అవసరమైన నోటీసును అందజేయండి, S.D.O/D.Sకి సంబంధిత కాపీతో. ఆ తర్వాత, ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్ వారి అన్వేషణలను లేదా ఇప్పటికే

తెలియజేసిన పెనాల్టీ పరిమాణాన్ని సవరించదు. రూ.5,000/- వరకు చెల్లించని డిఫాల్ట్ కేసులు సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్/D.S ద్వారా సమీక్షించబడతాయి. మరియు రూ.5,000/- కంటే ఎక్కువ డిఫాల్ట్ కేసులు సంబంధిత C.E లేదా D.S ద్వారా సమీక్షించబడతాయి. తదనంతరం, వినియోగదారులతో చర్చలు లేదా కోర్టు నుండి కేసుల ఉపసంహరణ లేదా మధ్యవర్తిత్వ చర్యలు లేదా తప్పు మీటర్ కేసులను కమిటీ తీసుకోవచ్చని పేర్కొంటూ నవంబర్ 26 , 1981 నాటి ఆర్డర్ నెం.427 ప్రకారం ఆదేశాలు జారీ చేయబడ్డాయి.(1) చీఫ్ ఇంజనీర్ (D.S. సంబంధిత);(2) చీఫ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసర్ లేదా చీఫ్ ఆడిటర్ సభ్యుడు , ఫైనాన్స్ ద్వారా నిర్ణయించవచ్చు ;(3) న్యాయ సలహాదారు ;(4) డైరెక్టర్, కమర్షియల్. పై కమిటీ ప్రతి కేసులో రూ.5,000/- వరకు అధికారాన్ని వినియోగించుకుంటుంది మరియు మాఫీని అమలు చేయడం మినహా కోర్టులో పెండింగ్ లో ఉన్న కేసులతో సహా అన్ని కేసులను నిర్ణయిస్తుంది.

తదనంతరం, పారా 2(i) మరియు పేరా 2(ii)లో మునుపటి సర్క్యులర్ లో ఇచ్చిన ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్ల అధికారాలను పునరుద్ధాటిస్తూ 1984 డిసెంబర్ 5 , 1984 నాటి తదుపరి సర్క్యులర్ No.111 జారీ చేయబడింది. ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్లు/ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ సిబ్బంది తమ అన్వేషణలను లేదా ఇప్పటికే తెలిపిన పరిహారం పరిమాణాన్ని సవరించకూడదు. క్లాజ్ (iii) కింద, వినియోగదారుకు తెలియజేసినప్పుడు పరిహారం మొత్తాన్ని సమీక్షించడానికి క్రింది అధికారులకు అందిస్తుంది:

(a)	రూ.10,000 వరకు కేసులు	-- S.E./D.S.
(b)	రూ.10,000 కంటే ఎక్కువ & రూ. 5 లక్షలు	-- C.E./D.S.
(c)	రూ. 5 లక్షలు దాటిన కేసులు. (కేసులు C.E./కమర్షియల్ డైరెక్టర్/ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ ద్వారా నమోదు చేయబడతాయి).	-- సభ్యుడు (T)

క్లాజ్ (v) ప్రకారం, వినియోగదారుడు ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్ల నిర్ధారణలను అంగీకరించి , పరిహారం మొత్తాన్ని చెల్లించినట్లయితే, అటువంటి కేసులు తర్వాత D.S అధికారులచే సమీక్షించబడవు.

క్లాజ్ (vi) ప్రకారం, ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్ల పరిశోధనలతో D.S అధికారులు ఏకీభవించినా లేదా విభేదించినా, కానీ వినియోగదారు ఛార్జీలకు వ్యతిరేకంగా నిరసన తెలిపినట్లయితే , అటువంటి వినియోగదారు యొక్క సమీక్ష , అప్పీల్ S.D.O./D.S ద్వారా నమోదు చేయబడుతుంది. సంబంధిత

మరియు సరైన ఛానెల్ ద్వారా సమీక్ష అధికారానికి ఫార్వార్డ్ చేయబడింది. పేరా (vi) యొక్క తదుపరి ఉప-పేరాలో సరైన ఛానెల్లు గుర్తించబడ్డాయి. పేరా (vii) రివ్యూ అప్పీల్ నిర్ణీత వ్యవధిలో డిస్కన్వెక్ట్ చేయబడిందని నిర్ధారించుకోవడానికి సమీక్షించే అధికారం ద్వారా ప్రతి ప్రయత్నం చేయాలని సూచిస్తుంది; అలా చేయడం సాధ్యం కాని పక్షంలో, సరఫరాను పునరుద్ధరించడానికి నిరసనగా పరిహారం మొత్తంలో కనీసం 75% డిపాజిట్ చేయమని సమీక్షించే అధికారం వినియోగదారుని కోరుతుంది , డిస్కన్వెక్ట్ యొక్క నిర్ణీత వ్యవధి ముగిసిన తర్వాత. పైన పేర్కొన్న విధంగా పనిచేసిన మొత్తాన్ని డిపాజిట్ చేయడానికి వినియోగదారు ముందుకు రాకపోతే , రివ్యూ/అప్పీల్ ఖరారు అయ్యే వరకు సరఫరా పునరుద్ధరించబడదు.

1989 ఆగస్టు 7 , 1989 నాటి సర్క్యులర్ నెం.26 ప్రకారం స్థానం తరువాత సమీక్షించబడింది. అందులో, కమిటీకి సంబంధిత సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్ / D.S నేతృత్వం వహిస్తారని సూచించబడింది. మరియు క్రింది సభ్యులను కలిగి ఉండాలి:-

1.	S.E. / D.S.	కమిటీ చైర్మన్
2.	2. XEN/DS సంబంధిత.	సభ్యుడు-కన్వీనర్.
3.	XEN/ఎన్ఫోర్స్ మెంట్.	సభ్యుడు (ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ సిబ్బంది తనిఖీకి సంబంధించిన కేసుల కోసం).
4.	A.O.O. / ఫీల్డ్.	సభ్యుడు
5.	పరిశ్రమ ప్రతినిధి.	సభ్యుడు

ప్రతి సందర్భంలోనూ రూ.30,000/- వరకు తిరిగి పొందలేని మొత్తాన్ని మాఫీ చేస్తూ రికవరీ కోసం అన్ని కేసులను సమీక్షించి , నిర్ణయించే అధికారాలను కమిటీ కలిగి ఉంటుంది. ఈ కమిటీ ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ చెకింగ్ వల్ల ఉత్పన్నమయ్యే కేసులతో సహా అన్ని వివాదాస్పద కేసులను నిర్ణయిస్తుంది. ఈ కమిటీ సాధారణ న్యాయమైన మరియు ఈ క్విటీ ఆధారంగా పని చేస్తుంది మరియు కఠినమైన శాఖ సూచనల ప్రకారం కాదు. అందువల్ల , బోర్డు జారీ చేసిన ఈ చట్టబద్ధమైన నియమాలు అనవసరమైన జాప్యం లేకుండా వివాదాలను త్వరితగతిన పరిష్కరించేందుకు ఉద్దేశించినట్లు చూడవచ్చు , తద్వారా వినియోగదారుడు ఎక్కువ కాలం పాటు , నిబంధనల ప్రకారం డిమాండ్ చేసినట్లుగా , ఛార్జ్ చేయబడిన మొత్తాన్ని డిస్కన్వెక్ట్ చేయడం లేదా చెల్లించకపోవడం వల్ల కష్టాలకు గురికాకపోవచ్చు. అదే సమయంలో

వినియోగదారు నుండి మొత్తాన్ని త్వరితగతిన రికవరీ చేయడానికి కూడా బోర్డుకు అర్హత ఉంది , తద్వారా బోర్డు సమర్థవంతంగా మరియు సమర్థవంతంగా పనిచేస్తుంది మరియు విద్యుత్ శక్తి సరఫరా చేయకపోవడం పరిశ్రమ పురోగతికి ఆటంకం కలిగిస్తుంది కాబట్టి వినియోగదారునికి ఎటువంటి అసౌకర్యం కలగకుండా విద్యుత్ శక్తిని వినియోగదారునికి సరఫరా చేస్తుంది.

అప్పుడు ప్రశ్న తలెత్తుతుంది: సివిల్ కోర్టు దావాను స్వీకరించడం మరియు ప్రార్థించిన విధంగా నిషేధాజ్ఞలను జారీ చేయడం సమర్థించబడుతుందా ? శ్రీ గోయల్ , సీనియర్ న్యాయవాది వాదించినట్లు , దావా యొక్క నిర్వహణకు సంబంధించి వ్రాతపూర్వక ప్రకటనలో అభ్యంతరాలు లేవనెత్తబడినప్పటికీ , అదే వదిలివేయబడింది. C.P.C సెక్షన్ 9 సివిల్ కోర్టు సివిల్ స్వభావం యొక్క అన్ని దావాలను విచిత్రమైన అధికార పరిధికి లోబడి విచారిస్తుంది , వారి అవగాహన స్పష్టంగా లేదా అవసరమైన సూచనల ద్వారా నిరోధించబడితే తప్ప. అటువంటి దావా నిర్వహించబడదు. సాధారణంగా , సివిల్ కోర్టుకు పౌర స్వభావం యొక్క వివాదాస్పద ప్రశ్నలను విచారించడానికి అధికార పరిధి ఉంటుంది , ఇది నిజం , ఇక్కడ ప్రక్రియ యొక్క ప్రాథమిక న్యాయత ఉల్లంఘించబడింది. పైన పేర్కొన్న చట్టబద్ధమైన సర్క్యులర్లు, ప్రక్రియ యొక్క ప్రాథమిక న్యాయాన్ని నియమాలలో నిర్దేశించబడిందని మరియు అనుసరిస్తున్నట్లు సూచిస్తున్నాయి. అవసరమైన చిక్కుల ద్వారా , సివిల్ కారణం యొక్క అవగాహన మినహాయించబడింది. పర్యవసానంగా , సివిల్ కోర్టు ఈ దావాను స్వీకరించడం మరియు భారతీయ విద్యుత్ చట్టం కింద అందించిన పరిష్కారాన్ని పొందమని పార్టీని ఆదేశించకుండా డిక్లరేషన్ ఇవ్వడం సమర్థించబడదు. మరియు భారతీయ విద్యుత్ (సరఫరా) చట్టం మరియు జారీ చేయబడిన సూచనలబోర్డు ద్వారా ఎప్పటికప్పుడు ఆ తరపున పైన పేర్కొన్న విధంగా.

అధికారులు పార్టీల మాట వినడం లేదని , హేతుబద్ధమైన ఆదేశాలు ఇవ్వడం లేదని శ్రీ గోయల్ వాదించారు. అందువల్ల, పార్టీలు దావా యొక్క పరిహారం పొందడాన్ని నిరోధించలేము. అటువంటి విస్తృత మరియు సాధారణ ప్రతిపాదనను మేము అంగీకరించలేము. సమీక్ష ద్వారా అప్పీల్ కోసం నిబంధన చట్టబద్ధమైన సూచనల ద్వారా అందించబడినప్పుడు , మరియు పార్టీలు పరిహారం పొందాలని నిర్దేశించబడ్డాయి, వినియోగదారుడు లేవనెత్తిన అన్ని అభ్యంతరాలను పరిగణలోకి తీసుకోవాలని అధికారులు ఆజ్ఞాపించబడతారు మరియు పరిశీలించిన తర్వాత , ఆ పక్షాన సహేతుకమైన క్రమాన్ని ఆమోదించాలి, తద్వారా బాధిత వినియోగదారు , బోర్డు/అపిలేట్ అథారిటీ ఆమోదించిన ఆర్డర్ తో

సంతృప్తి చెందకపోతే , రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద అందుబాటులో ఉన్న పరిష్కారాన్ని పొందవచ్చు. కాబట్టి, అవసరమైన సూచనల ప్రకారం , సముచితమైన అధికార యంత్రాంగం పార్టీలను విని, వారి అభ్యంతరాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి మరియు క్లెయిమ్ను అంగీకరించడం లేదా తిరస్కరించడం ద్వారా సహేతుకమైన ఆర్డర్ను ఆమోదించాలి. వాస్తవానికి ఇది సివిల్ కోర్టు తీర్పు లాంటిది కాదు. ప్రతివాది తక్కువ వ్యవధిలో భారీ మొత్తంలో బిల్లును చెల్లించవలసి ఉందని వాదించబడింది; అందువల్ల, ఇది జోక్యానికి ఒక సందర్భం. మేము వివాదంలో ఎటువంటి బలాన్ని కనుగొనలేదు. న్యాయవాది ఇచ్చిన సలహా కారణంగా , ప్రతివాది స్పష్టంగా డిపార్ట్మెంట్ అప్పీల్ కు బదులుగా దావా యొక్క పరిష్కారాన్ని పొంది ఉండవచ్చు. మా దృష్టిలో, అవసరమైన సూచనల ప్రకారం దావా నిర్వహించబడదు. కాబట్టి, ప్రతివాది ఈరోజు నుండి ఆరు వారాలలోపు అప్పీల్ యొక్క పరిష్కారాన్ని పొందేందుకు మరియు బోర్డ్ మరియు బోర్డ్/అప్పీలేట్ అథారిటీ ముందు సూచించిన విధంగా, మెరిట్ల ఆధారంగా వాస్తవిక అభ్యంతరాలను లేవనెత్తడానికి మరియు వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకునే స్వేచ్ఛ ఉంది.

ప్రతివాదికి భారీ మొత్తంలో వసూలు చేసినట్లు తదుపరి వాదన ఉంది. ఆ మొత్తాన్ని ఏకమొత్తంలో చెల్లించడం అతనికి కష్టంగా ఉంటుంది. అందువల్ల , అతను వాయిదాలలో మొత్తాన్ని చెల్లించడానికి అనుమతి ఇవ్వవచ్చు. అభ్యర్థన నిజమైనదని మేము గుర్తించాము మరియు ఎక్కువ కాలం గడిచిన దృష్ట్యా, ప్రతివాది డిమాండ్లో ఉన్న మొత్తాన్ని ఆరు నెలవారీ వాయిదాలలో చెల్లించాలని మేము నిర్దేశిస్తాము. మొదటి వాయిదా ఏప్రిల్ 5, 1997న లేదా అంతకు ముందు చెల్లించబడుతుంది. అతను అప్పీల్లో లేదా ప్రొసీడింగ్స్లో విజయం సాధించినట్లయితే, బోర్డు డిపాజిట్ తేదీ నుండి సంవత్సరానికి 12 శాతం వడ్డీతో మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లిస్తుంది.

అప్పీల్ తదనుగుణంగా అనుమతించబడుతుంది, కానీ పరిస్థితులలో, ఖర్చులు లేకుండా.

.అప్పీల్ అనుమతించబడింది.